

Starčevo na karti sveta! - Prvog dana proleća, 21. marta, Starčevo je potpisalo Povelju o saradnji sa još dve neolitske mesne zajednice: Boljetin i Vinča. U tom magičnom trouglu nalaze se arheološka nalazišta od svetskog značaja: Lepenski vir, Starčevo-grad i Vinča Belo brdo.

Prava neolitska atmosfera posetioce je sačekala već na ulazu u Dom kulture gde su deca obučena u odela inspirasanim iz doba neolita delila komadiće kolača, značke, figurice... A atmosferu je ulepšao i glumac Milenko Pavlov koji je na početku ceremonije improvizovao život naših predaka koji su na ovim prostorima živeli pre 7.500 godina. Svečanom događaju prisustvovala su brojne zvanice iz političkog i kulturnog života, kao i ambasador Austrije u Beogradu Klemens Koja.

Povelju o saradnji, daljim istraživanjima i zajedničkoj promociji ovih mesta, potpisali su predstavnici mesnih zajednica koji žele da od Starčeva, Boljetina i Vinče naprave turističku atrakciju.

U planu je da se u Starčevu napravi Centar za istraživanje Starčevačke kulture, u okviru koga bi posetioци mogli da vide replike neolitskih naselja, rekao je arhitekta i predsednik Udruženja "Neolitsko Starčevo" Miodrag Mladenović.

- Jednog dana moći ćemo da odemo u Boljetin i Lepenski vir, da uživamo u najlepšem izlasku Sunca u Evropi. Sunca koje će se pojaviti iznad nekada ugašenog vulkana Treskavice. Gosti će moći da odu do Dunava da dodirnu talase koje su dodirivali nekadašnjii žitelji, da naprave kolibe i da u njima prenoće, iste kolibe kakve su bile nekada davno. Moći će da okuse i bogatu trpezu istočne Srbije. Ako dođu u Vinču moći će da dodirnu predmete koje su hiljadama godina pre njih stvarali vrlo mistični ljudi. Moći će da uživaju u muzeju koji će praviti profesor Nenad Tasić brzinom kako budu tekla njegova istraživanja. I na kraju, moći će da dođu u Starčevo, u kojem ćemo napraviti jedan Centar za proučavanje Starčevačke kulture. U njemu će biti replike neolitskih naselja, gde će gosti moći da vide kako se živelo u civilizaciji koja je prva počela da gaji žito, koja je prva pripitomila životinje. Mi imamo snove, koje se nadam da ćemo ostvariti zajedno, a da ćete vi uživati, rekao je Mladenović.

Za projekat "Neolitsko Starčevo" urađena je Studija izvodljivosti, koja je prema rečima Mladenovica pokazala da je za realizaciju potrebno oko tri miliona evra, ali i da će već posle dve godine projekat biti isplativ. U prvoj fazi trebalo bi da bude izgrađena upravna zgrada sa muzejskim depoom i kabinetima za istraživanje.

- Potpisivanje povelje će pokazati bogatsvo tradicije, kulture i istorije ove tri mesne zajednice, rekla je Gradonačelnica Pančeva Vesna Martinović, dodajući da imamo razloga da budemo ponosni na arheološka nalazišta. - Činjenica da nešto traje više od 1.000 godina ne samo da uliva strahopoštovanje već pokazuje koliko smo zaista svi tako mali i prolazni u vremenu i

prostoru. Tako da te stvari, koje traju više hiljada godina, zaslužuju svu našu brigu, potrebu da čuvamo i negujemo i da prikazemo svetu ono čime treda da se dičimo. Očekujem da potpisivanje povelje bude početak koji će ne samo Srbiji, ne Evropi, nego čitavom svetu pokazati bogatstvo, istoriju i kulturu koju neguju ove tri mesne zajednice. Zaista imamo puno razloga da budemo ponosni. Za Starčevce mogu da kažem da su jako dobri domaćini i to će svakako doprineti tome da se vrši ta pozitivna energetska razmena, istakla je gradonačelnica.

Ovaj projekat podržao je Pokrajinski sekretarijat za kulturu, čiji je sekretar Milorad Djurić rekao da je jako važno da se prepoznaju potencijali.

- Starčevo je prepoznalo ono što svi znamo da postoji odavno, a to je Starčevačka kultura, bogato arheološko nasleđe. Vrlo je važno da prepoznamo istoriju na kojoj počivamo. Druga važna stvar je napraviti kulturno nasleđe kao razvojnu šansu i kao turističku atrakciju. I evo, Starčevo je dobar primer. Sve zavisi od nas i od vas i kako ćemo nadalje sagledavati ove potencijale. Ali sudeći po ovim počecima mislim da smo na dobrom putu da Starčevo ne bude neolitski megapolis nego da bude važna tačka na kulturnoj mapi, rekao je Djurić.

Zahvaljujući na gostoprimstvu predstavnici Boljetina istakli su da možemo mnogo lepše da živimo u skladu sa prirodom i sa onim što su nam preci ostavili. Ljubomir Matić predstavnik lokalne samouprave iz Vinče, mesta koji čini deo neolitskog trougla, rekao je da je ovo istorijski dan kako za ova tri mesta, tako i za Evropu.

Cela ceremonija ulepšana je trampom na Trgu neolita gde su razmenjivane knjige, slatkiši, tek pečene krofne, vinčanske lutke koje simbolizuju brižnost i požrtvovanost majki. Ni to nije bilo sve. Upriličen je običaj naših predaka - paljenje vatre, kojom su Starčevci ispratili zimu.

Iako mnogima nepoznanica, neolitska civilizacija trajala je čak 2.000 godina. Zapravo ne postoji selo u Srbiji koje nema trag Neolita, tvrdi arheolog profesor Nenad Tasić.

- Taj narod je živio u jednom mirnodopskom vremenu. Zajedno su pravili keramiku, kuće su im bile potpuno iste, postavljene gusto. Radi se o jednom dobro ustrojenom društvu. Dve hiljade godina je ogromno vreme koje je rodilo nekih 60 generacija. Živeli su širom Srbije. Ako vam kažem da je iz Vinčanske i Starčevačke epohe otkriveno više od 700 arheoloških lokaliteta onda vam postaje mnogo jasnije koliko bogatstvo je pod nama, objasnio je arheolog Tasić.

MAGIČNI TROUGAO: STARČEVO-GRAD, LEPENSKI VIR I VINČA BELO BRDO

STARČEVAČKA KULTURA:

Više puta se u našim novinama moglo čitati o Starčevačkoj kulturi odnosno srednjeneolitskoj kulturi koja se rasprostirala na centralnom Balkanu. Prva iskopavanja na lokalitetu Starčevo-Grad vršena su 1939. godine, a potom pedesetih godina XX veka. Pronađene su dosta grube keramičke posude, ali i keramika oslikana sa geometrijskim ornamentima i figure od pečene zemlje, o čemu je govorio i erheolog Tasić. Pronađena su i oruđa od kamena i kostiju. Starčevačku kulturu smenila je Vinčanska kultura.

POVELJA O BRATIMLJENJU NEOLITSKIH NASELJA

Napisao Ivana Vojnović
sreda, 13 april 2011 13:45

VINČANSKA KULTURA:

Predstavlja mlađ-eneolitsku i ranoneolitsku kulturu Evrope, a bila je tehnološki najnaprednija praistorijska kultura u svetu. Najranija metalurgija bakra u Evropi potiče od vinčanskog lokaliteta Belo Vode u istočnoj Srbiji. Generalnim urbanističkim planom razvoja Beograda, priobalni pojas Dunava u zoni Vinče proglašen je arheološkim parkom.

LEPENSKI VIR:

To je jedno od najvećih i najznačajnih mezolitskih i neolitskih arheoloških nalazišta, smešteno u Djerdapskoj klisuri. Između 1965. i 1970. godine otkriveno je ribarsko lovačko naselje sa začecima kultivacije i domestikacije. Tokom iskopavanja otkriveno je sedam sukcesivnih naselja i 136 objekata, koji su izgrađeni u periodu od oko 6.500 do 5.500 godine pre naše ere.

Predstavnici mesnih zajednica Starčevo, Vinča i Boljetin očekuju da će Lepenski vir, Starčevo-Grad i Vinča Belo brdo jednog dana biti atraktivne turističke atrakcije.

Dok se ne ostvare ove zamisli, arheolozi nastavljaju iskopavanja i istraživanja nalazišta iz doba Neolita, a projekti se pripremaju.